

Віденська система, яка була прийнята у 1815, забезпечила великий проміжок часу для Європи у безконфліктності міжнародних відносин. Також утворення Німецького союзу було вкрай важливим для, в першу чергу, економічного піднесення країн Європи, а також забезпечення миру, адже тоді проходив перехід на новий рівень життя і саме цей союз дав час на зведення важливіших питань, окрім війни, для піднесення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Lawrence J. Flockert. Saxony after the Congress of Vienna. Central European History. 24(2-3). S. 268-292.
2. Lorenz Chris. Beyond Good and Evil? The German Empire of 1871 and Modern German Historiography. Journal of Contemporary History. 1995. Vol. 30. P. 729-765.
3. Angelow Jurgen. Der Deutsche Bund. WBG, 2003. 171 p.
4. Halden Peter. Republican continuities in the Vienna Order and the German Confederation (1815–66). P. 281-304.
5. Duchhardt Heinz. Der Wiener Kongress. Verlag C. H. Beck, 2013. 128 p.
6. Wolf D. Gruner Der Wiener Kongress 1814/15. Stuttgart, 2014. 261 p.
7. Коппель О. А, Копійка В. В. Віденська система міжнародних відносин [Електронний ресурс] - <http://helen-koppel.narod.ru/04.htm>
8. Дудко І. Віденська система міжнародних відносин з погляду постнаполеонівських і постбіполярних часів // Вітчизняна війна 1812 року в контексті поступу всесвітньої історії. К.: Фенікс, 2013. С. 44-56.
9. Ціватий В. Європейський політико-дипломатичний простір доби раннього нового часу (XVII-XVIII ст.): концепти і дипломатичний інструментарій. Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки та знахідки. 2013. Вип. 22. С. 116-128.
10. Зак Л. Монархи проти народів. Дипломатическая борьба на развалинах Наполеоновской империи. М.: Международные отношения. 1966.

*Дяків Вікторія
Науковий керівник – проф. Алексієвець Леся*

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІРИ

Цьогоріч виповнюється 150 років з дня народження Володимира Гнатюка, ім'я котрого носить Тернопільський національний педагогічний університет. Поза тим, що біографічні дослідження набувають нового звучання з часів проголошення незалежності України, ювілейна дата певною мірою спонукає до погляду на діяльність ученого з часу ХХІ ст, а головне - його внеску у скарбницю української та зарубіжної науки.

Природно, що до постаті Володимира Гнатюка зверталось чимало як українських, так зарубіжних дослідників. Захищені дисертації, світ бачать нові наукові праці. Ім'я ученого вписане у низці енциклопедій як українських, так європейських. Чимало долучився до популяризації його наукової спадщини український краєзнавець, етнограф Остап Черемшинський, ініціатор заснування та тривалий час директор обласного комунального етнографічно-меморіального музею В. Гнатюка у Велесневі.

Глибокий мислитель, незрівнянний лірик, фольклорист, мовознавець, літературознавець, історик, український етнограф та громадський діяч – це все про Володимира Михайловича Гнатюка. Його багатогранна постать займає одне з чільних місць в історії української науки і культури [3]. Саме тому Іван Франко назвав його «феноменально щасливим збирачем усякого етнографічного матеріалу» [5].

Осередком для наукових починань стала батьківська земля - Тернопільщина. Тут, у с. Велеснів, нині Монастириський район Тернопільської області, він народився 9 травня 1871 р. Й саме з цікавості та любові до рідної землі розпочався його славетний шлях дослідника українського народознавства, передусім. Ще навчаючись у школі у окремий зошит записував почуті народні оповідання, пісні, колядки, що, як бачимо, визначило його життєвий та професійний шлях. Згодом, Володимир Михайлович створював організації наукових експедицій та численних мереж, програм збирачів фольклору. Так, у 1895-1903 рр. здійснив шість експедицій на території Закарпатської України, Пряшівщини та до закарпатських

переселенців у Сербії, Хорватії, Румунії, Угорщині. Також В. М. Гнатюк став редактором багатьох творів українських і зарубіжних письменників, перекладав українською мовою з болгарської, польської, російської, сербської, чеської, шведської. Серед останніх - Петка Тодорова (Болгарія), Владислава Олехевича (Польща), Густава Гаерштама (Швеція), Льва Толстого (Росія), ін. [2]. Усі зібрані матеріали з українських теренів високо оцінюються сучасниками, адже вивчення культури і побуту нашої батьківщини є актуальною темою, яка має велике значення для сучасності та у майбутньому.

Численні праці з порівняльної етнографії та мовознавства є вагомим внеском у європейську науку [1, с. 22]. Наголосимо, що Володимир Гнатюк напрацював методiku збирання фольклору та виокремив текстологічні принципи його публікації, історію фольклорно-етнографічних досліджень.

Зокрема, що ще нам свідчить про дотичність його особистості до європейської інтеграції, то це той факт, що Володимир Михайлович обирався членом наукових товариств Чехії, Словаччини, Австрії, Німеччини, Швейцарії та Фінляндії. Український дослідник підтримував зв'язки з багатьма зарубіжними ученими. Так, знався з чеськими етнологами І. Полівкою, Ч. Зібртом, Л. Нідерле, ін. Писав до чеської енциклопедії. Масштаби його плідної збирацької та видавничої діяльності виходили далеко за межі слов'янського світу, цим самим привівши до звання першого професійного науковця-україніста у Західній Україні [4].

До останніх днів життя видатного ученого можна схарактеризувати як дуже працездатну, цілеспрямовану та самовіддану людину, яка навіть занедужавши продовжувала працювати, творячи історію України. По праву його називають корифеєм української етнографії. 58 томів етнографічних збірок, які він підготував! Академік Володимир Гнатюк здійснив вагомий внесок в українську фольклористику та вивів її на широкий шлях європейської науки. Завдяки цьому, сьогодні у нас є можливість осягнути створене джерело слов'янської етнології з багатою спадщиною для подальших досліджень. А головне, ствердити ідентичність, багату культуру і духовну складову.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мушинка Микола. Володимир Гнатюк: Життя та його діяльність у галузі фольклористики, літературознавства та мовознавства. Париж - Нью-Йорк - Сідней - Торонто : Наукове Товариство ім. Шевченка, 1987. (Праці філологічної секції, т. 207) 332 с.
2. [https://web.archive.org/web/20070928024417/http://www.library.te.ua/new_lib/arh/kalendar06/905.html]
3. [<http://library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/252-bib-lists-liter-17/2229-gnatyuk1>]
4. [http://tnpu.edu.ua/volodimir-gnatyuk.php?clear_cache=Y]
5. [<http://tnpu.edu.ua/news/252/>]

*Киданюк Вікторія
Науковий керівник – доц. Григорук Наталя*

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАСЛІДКИ

Проблеми, пов'язані з процесами трудової міграції населення, стають дедалі актуальнішими для України. Ринки праці починають щораз сильніше відчувати відтік робочої сили. Особливо це стосується західних регіонів та певних професій.

Метою статті є комплексний аналіз міграційних процесів в Україні.

Трудова міграція являє собою складний соціокультурний процес, який визначається цілим комплексом економічних і соціальних чинників, що впливають на всі сторони суспільного життя. Україна є однією з країн ЄС, що посідає одну з лідируючих позицій за показниками трудової міграції населення, зокрема безповоротної. Щорічно кілька мільйонів людей виїжджають за кордон з метою заробітку і в пошуках кращого життя. Причиною цих процесів є низька заробітна плата, високий рівень безробіття, поширення бідності та соціальна розшарованість населення та значно помітний розрив у оплаті праці з розвиненими країнами світу. Поглиблює наявну проблему міграції населення існуюча в Україні затяжна війна на Донбасі і анексія Криму, які стали поштовхом для населення цих регіонів шукати іншого притулку для себе і своїх сімей. За даними досліджень проведених Міжнародною організацією